

Konferencja poświęcona ks. prof. Waćlawowi Schenkowi — 20 lat po jego śmierci

(Bytom, 29 października 2002 r.)

Konferencja naukowa poświęcona ks. prof. Waćlawowi Schenkowi w 20 lat po śmierci zorganizowana została przez Katedrę Liturgiki i Hagiografii Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego oraz Parafię Wniebowzięcia NMP w Bytomiu w dniu 29 października 2002 r. Na miejsce konferencji wybrano Dom Katechetyczny przy Parafii Wniebowzięcia NMP w Bytomiu, gdzie przed 20 laty duszpasterzem był ks. prof. W. Schenk.

Uczestnicy konferencji na początek spotkania celebrowali Modlitwę Przedpołudniową z *Liturgii godzin*, po niej słowa powitania do zebranych skierował ks. prof. dr hab. Helmut Jan Sobeczko, kierownik Katedry Liturgiki i Hagiografii WTUO. Następnie odczytano list napisany do uczestników przez ks. bpa Stanisława Dziwisza, który był uczniem ks. prof. Schenka. Oficjalnego otwarcia konferencji dokonał prof. dr hab. Józef Musielok — Rektor Uniwersytetu Opolskiego, wskazując na żyjącą wśród uczestników postać ks. Schenka, który dał swoim życiem przykład służby dla dobra innych. Dlatego warto tę postać na nowo przywołać, aby czerpać z jego wzoru.

Pierwszy referat: *Sylwetka kapłana górnośląskiego w diecezji opolskiej po 1945 r. na przykładzie ks. Waćlawa Schenka* wygłosił ks. bp prof. dr hab. Jan Kopiec (UO). Przedstawił różne czynniki wpływające na kształtowanie się tej sylwetki: środowisko przemysłowe, studia na Uniwersytecie Wrocławskim, konieczność budowania nowych kościołów i tworzenia parafii. Duszpasterze potrafili włączyć całe środowisko do budowania nowego kościoła i parafii. Ich rytm życia wyznaczał kalendarz liturgiczny. Byli to ludzie znający się na wielu sprawach nie tylko Kościoła, humaniści samodzielnie podejmujący zasadnicze decyzje w pracy duszpasterskiej.

W drugim wystąpieniu zaprezentowana została *Działalność liturgiczna ks. prof. W. Schenka*, którą przedstawił ks. prof. dr hab. Helmut Jan Sobeczko (UO). Ta działalność została ujęta w trzech punktach: (1) wpływ na posoborową recepcję ksiąg liturgicznych w diecezji opolskiej i w Polsce; (2) uwzględnienie śląskiej specyfiki życia religijnego w reformie liturgicznej, zwłaszcza w redakcji modlitewnika *Droga do nieba*; (3) metoda wprowadzania reformy w parafii Wniebowzięcia NMP w Bytomiu.

Trzeci referat: *Ks. prof. W. Schenk jako badacz dziejów liturgii polskiej* został wygłoszony przez ks. prof. dr hab. Jerzego Józefa Kopcia CP (KUL). Ks. Schenka widzimy tu jako pioniera w pracach badawczych nad dziejami liturgii w Polsce, który wypracował pewien stały model badań nad kultem świętych. Zajmował się różnymi nurtami religijności polskiej: pasyjnym, maryjnym i hagiograficznym. Uważa się go za twórcę „lubelskiej szkoły badań nad liturgią w Polsce”, która podejmo-

wała problem historycznych uwarunkowań kultury i liturgii w oparciu o wypracowane własne metody opisu źródeł i ukazywania misterium liturgii. Prace naukowe powstałe w tej szkole mają dobrze udokumentowany aparat naukowy.

Ks. prof. W. Schenk jako badacz dziejów liturgii śląskiej — to temat wystąpienia ks. dr Erwina Matei (UO), w którym zaprezentował różne kierunki badań dziejów liturgii śląskiej. Wymienić tu należy: badania rękopisów liturgicznych we wrocławskich i nyskich bibliotekach, kult św. Stanisława na Śląsku, historia świąt Trzech Króli i Wielkanocy oraz związanych z nimi zwyczajów śląskich.

Działalność dydaktyczną ks. prof. W. Schenka przedstawił ks. dr Rudolf Pierśkała (UO). Swoją pracę dydaktyczną ks. prof. Wacław Schenk rozpoczął w Wyższym Seminarium Duchownym w Nysie w roku akademickim 1950/51. Następnie jako dydaktyk był przede wszystkim związany z Katolickim Uniwersytetem Lubelskim. Równocześnie z zajęciami na KUL był związany dydaktycznie z Papieską Akademią Teologiczną w Krakowie, Papieskim Fakultetem Teologicznym we Wrocławiu i Diecezjalnym Instytutem Pastoralnym w Opolu, który był wtedy Filią Wydziału Teologii KUL. W latach po Soborze Watykańskim II rozwinął także szeroką działalność formacyjno-kształceniową związaną z reformą liturgiczną.

Po obiedzie uczestnicy sympozjum udali się na cmentarz, gdzie spoczywa śp. ks. prof. W. Schenk. Przy grobie ks. bp Jan Wiczorek przewodniczył modlitwie w intencji zmarłego. Następnie uczestnicy pojechali do kościoła pw. Św. Anny, który budował zmarły i przy którym zginął podczas wypadku samochodowego w drodze na budowę.

Popołudniową sesję rozpoczął referat prof. dr. hab. Piotra Obrączki (UO), który przedstawił *Ks. W. Schenka jako bibliofila*, gromadzącego przez lata wiele książek. Wyróżnił następujący dział zbiorów w bibliotece ks. Schenka: liturgika, historia sztuki, muzykologia, *silesiaca* — zbiory dotyczące kultury śląskiej; literatura; edycje tekstów liturgicznych; albumy i przewodniki krajoznawcze; modlitewniki; ziółolecznictwo.

Ks. dr Piotr Maniurka (UO) ukazał *Ks. W. Schenka jako konesera sztuki*. W swoich zbiorach, które przekazał do Muzeum Diecezjalnego w Opolu, posiadał zabytki sakralne i świeckie: 18 obrazów chrystologicznych; 9 obrazów maryjnych; 12 obrazów hagiograficznych. Ponadto obrazy o tematyce pasyjnej, pejzaże i martwą naturę oraz 4 rzeźby w drewnie. Najcenniejsze to: obraz *Oplakiwanie Jezusa* z XVI w., obraz św. Barbary z XV w. oraz krucyfiks z XVII w.

Pani dr Henryka Andrzejczak (Bytom) przybliżyła nam postać *Ks. Schenka jako oryginalnego kronikarza*. Kronika była prowadzona w latach 1963–1981. Zapisy w kronice miały charakter roczny. Nie były systematycznie prowadzone. Zawierały różnorodność form zapisu i treści, np.: kapłani pracujący w Bytomiu; aktualne życie parafii i wydarzenia w kraju i w świecie; wycinki z gazet, zdjęcia.

Ks. prałat Werner Szygula (Ujazd) zaprezentował *Ks. W. Schenka jako swojego proboszcza*, gdyż pracował jako wikariusz w jego parafii. Szczególnie wspominał

cenne nauki, jakie dawał młodym wikariuszom oraz pouczające wieczory naukowe, połączone z referatem i dyskusją na określony wcześniej temat, które ks. Schenk organizował w okresie wakacyjnym dla księży na swojej plebanii.

Po ostatnim referacie niektórzy z uczestników sympozjum wypowiadali swoje świadectwa o ks. prof. W. Schenku; byli to zwłaszcza jego współpracownicy i uczniowie.

Ks. infułat prof. dr hab. Romuald Rak przypomniał jego wrażliwość na bliźniego i kapłańską troskę o innych. Inż. Wiktor Gilner, jako jego wychowanek z czasów wojny, dał piękne świadectwo o kształtowaniu postaw młodzieży przez ks. Schenka. Ks. bp Jan Wieczorek opowiadał o swoich wspomnieniach z parafii Bogacica, gdzie mieszkała ciotka ks. Schenka, która przechowywała paschał i zdjęcie ks. profesora. Ks. bp Stefan Cichy wskazał na jego szacunek dla tekstów liturgicznych. Ks. abp Damian Zimoń wyrażał radość z tak wdzięcznego wspomnienia zmarłego przed 20 laty ks. profesora. Ks. bp Gerard Kusz wspominał egzamin z liturgiki na KUL z komentarzem sapiencyjnym egzaminatora — ks. Schenka.

Na zakończenie części naukowej sympozjum przemówił obecny proboszcz parafii Wniebowzięcia NMP w Bytomiu, ks. Piotr Kopiec, który kultywuje w parafii pamięć o zmarłym swoim poprzedniku. Podsumowania sympozjum dokonał ks. prof. dr hab. Helmut Jan Sobeczko, który dziękując gospodarzom i organizatorom sympozjum stwierdził, że postać ks. Schenka miała znamiona charyzmatyczne.

Po zakończeniu obrad uczestnicy udali się do kościoła na nabożeństwo ku czci Matki Bożej Bytomskiej i wzięli udział w uroczystej Mszy św. z poświęceniem tablicy pamiątkowej ku czci ks. prof. W. Schenka. Mszy św. przewodniczył ks. abp Alfons Nossol, homilię wygłosił ks. abp Damian Zimoń, koncelebrowali biskupi i kapłani przy licznych udziałach wiernych.

Ks. Rudolf Pierskała, Opole